

Kollektsioonaiia parimad suviõunad

Tutvustan oma lemmiksorte, mille valmimist eriti ootan. Kes otsib vaheldust Eestis laialt levinud suviõuntele 'Valge klaarõun', 'Martsipan' ja 'Suislepp', peaksid saama nende hulgast oma aeda parimat täiendust. Meie puukoolides pole need küll väga levinud, aga otsida tasub siiski.

Polli aiandusuuringute keskuse kollektsioonaias kasvab üle 300 õunasordi ja -vormi, suurem osa puudest on istutatud aastatel 1987–1994. Sortidest on varajase valmimisega 25. Üldiselt võib öelda, et nende viljad on enamasti pisut väiksemad kui sügissortidel, mis on tingitud suviõunte lühemast kasvuajast. Samuti valmivad need puul ebaühtlaselt, kuid koduaias on see pigem pluss.

'Krasnoje rannjeje'.

Õunahooaja avavad Pollis Vene sort 'Krasnoje rannjeje' ja Soome sort 'Pirja'. '**Krasnoje rannjeje**' viljad valmivad mõnel aastal juba juuli lõpus. Need magushapukad erepunasel värvunud õunad on keskmise suurusega. Puu on varaviljakas ja kannab rikkalikult, olles hea talvekindlusega. Mõnel aastal võib viljade kena välimust rikku da kärntõve kahjustus.

'**Pirja**' õunad valmivad augusti algul ning võivad säilida nädala kuni kaks, kui nad koristada veidi enne täisküpsuse saabumist. Viljad on suuruselt alla keskmise või väheldased (mass 70–90 g),

'Pirja'.

kujult lameümmargused. Kollane põhivärvus kogu ubina peal on kaetud ilusa triibulise punaga. Õunad on veidi hapuka meeldiva aromaatses maitsega. Puu on mõõduka kasvu ja hõreda võraga, hakkab vara vilja kandma ning teeb seda igal aastal. Sordi puudus on õunte üsna tugev nakatumine kärntõppe ja seda kogu aeg.

Magusatest suvisortidest eelistan järgmisi: 'Korobovka', 'Konfetnoje' ja 'Medunitsa'. '**Korobovka**' on vana Vene sort, mis vääriski uuesti avastamist. Selle väikesed (u 50 g) õunad valmivad augusti alguses ning on äärmiselt hea, mee maitsega, pisut vürtsikad ja mahlased. Lastele on need kindlasti meeltemööda. Valminud viljad on rohekaskollased ja tugevate punaste triipudega. Väga hea

'Korobovka'.

talvekindlusega puu hakkab varakult kandma, on nõrga kasvu ning vanemas eas laia ümmarguse võraga.

'**Konfetnoje**' on uuem Vene päritolu õunasort, mis on saadud 'Korobovka' ja 'Valge klaarõuna' ristamisest. Viljad on 'Korobovka' omadest suuremad (u 70 g) ja puu saagikam. Õunu katab triibuline puna, maitsetl magusad ja väga mahlased. Puu on väga hea talvekindlusega.

'Medunitsa'.

'**Medunitsa**' on aretatud samuti Venemaal – sortide 'Wealthy' ('Tartu roosõun') ja 'Koritšnoje polosatoje' ristamisest. 'Medunitsa' viljad, nagu nimigi ütleb, meenutavad mee maitset, olles magusad ja vürtsikad. Kuid kahjuks ei paku sort alati nii häid maitseelamusi, mõnel aastal võivad õunad olla veidi rohu mekiga. Keskmise suurusega viljad (Pollis on olnud 100–120-grammised) valmivad augusti lõpupoole ning neid saab umbes kuu jagu säilitada. Puu on tugevakasvuline, õunu hakkab kandma neljandal-viandal aastal.

Viimased kolm sorti – 'Korobovka', 'Konfetnoje' ja 'Medunitsa' – on kärntõvele suhteliselt vastupidavad.

KRISTA TIIRMAA
Polli aiandusuuringute keskuse
teadur